

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: marketa.skodova@soc.cas.cz

Názory obyvatel na rozdělení Československa

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2009, v09-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>2. 11. – 9. 11. 2009</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1082</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.9, PO.10, PO.11</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>3. prosince 2009</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Markéta Škodová</i>

Začátkem příštího roku uplyne 17 let od rozdělení Československa na dvě samostatné republiky. Při příležitosti tohoto výročí mapovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění ve svém pravidelném výzkumu v listopadu 2009 názory veřejnosti ohledně rozdělení Československa.

Obyvatelé České republiky podle svých dnešních tvrzení tehdy rozdělení Československa většinou nepodporovali¹. Necelá polovina (48 %) dotázaných byla podle svých aktuálních vyjádření proti rozdělení a přibližně čtvrtina (26 %) rozdělení podporovala. Poměrně velký podíl lidí na tuto otázku nedokázal odpovědět (celkem 26 %, přičemž variantu odpovědi „nevím“ zvolila 2 % a variantu „netýká se“ 24 % respondentů). Vzhledem k velkému časovému odstupu od této události je takto velký podíl odpovědi „netýká se“ celkem pochopitelný: v naprosté většině ji volili mladí lidé do 29 let, kteří v době rozdělení Československa vzhledem ke svému věku nemohli mít utvořený názor.

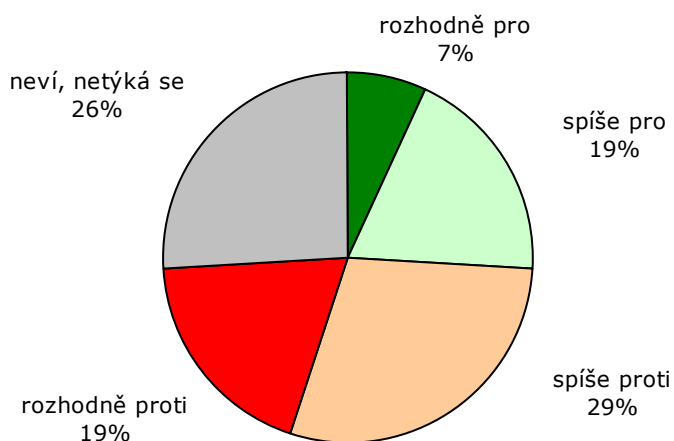
¹ Znění otázky: „V roce 1993 bylo rozděleno Československo na Českou a Slovenskou republiku. Pokuste se, prosím, si vzpomenout, zda jste byl tehdy pro nebo proti rozdělení. Byl jste rozhodně pro; spíše pro; spíše proti; rozhodně proti?“

Věk respondentů hraje v této otázce významnou roli. Starší věkové kategorie byly podle svých tvrzení častěji proti rozdělení Československa než mladší věkové skupiny, přičemž nejvíce odpůrců šetření zaznamenalo mezi lidmi staršími šedesáti let.

Jak je vidět z časového srovnání, vyjádření obyvatel, zda byli tehdy pro nebo proti rozdělení Československa, se za posledních šest let dotkly variant odpovědí „neví“ (příp. „netýká se“). To souvisí se zvyšujícím se zastoupením obyvatel, kteří tyto události buď osobně nezažili nebo v jejich průběhu ještě nebyli dospělí. Zároveň s nárůstem podílu této kategorie odpovědí lze zaznamenat zmenšení podílu těch, kdo byli proti rozdělení (viz tab. 1). Podíl odpovědí „pro rozdělení“ zůstává v průběhu posledních šest let zhruba stejný.

Graf 1: Postoje obyvatel k rozdělení Československa v době rozdělení (v %)

Tab. 1: Postoje obyvatel k rozdělení Československa v době rozdělení (v %)

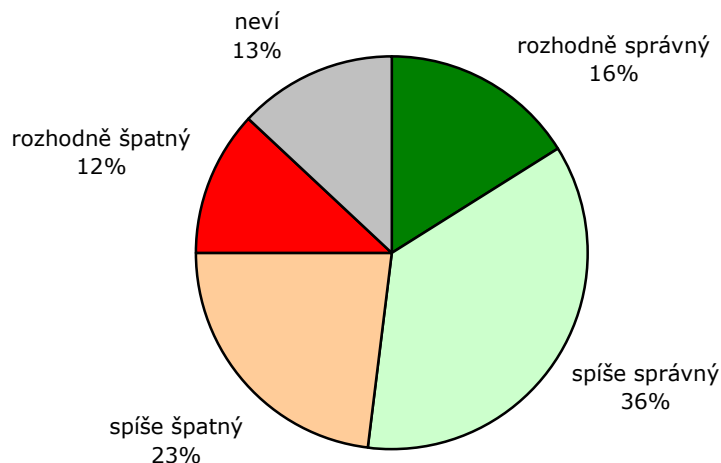
	1/2003	11/2006	11/2007	11/2009
rozhodně pro	8	7	6	7
spíše pro	18	18	19	19
spíše proti	33	32	30	29
rozhodně proti	26	21	22	19
Neví	15	22	23	26
pro/proti	26/59	25/53	25/52	26/48

Pozn.: V roce 2009 jsou k odpovědi nevím připočteny i odpovědi „netýká se“.

Ačkoliv téměř polovina obyvatel České republiky byla podle svých slov proti rozdělení Československa, dnes tuto událost hodnotí mírná většina populace (52 %) jako správný krok, více než jedna třetina občanů (35 %) naopak vnímá rozdělení Československa jako krok špatný.² (Viz graf 2 na následující straně).

² Znění otázky: „Jak tento krok dnes hodnotíte? Byl rozhodně správný; spíše správný; spíše špatný; rozhodně špatný?“

Graf 2: Jak lidé hodnotí rozdělení Československa dnes? Jako krok...

I do hodnocení, zda rozdělení Československa byl krok správný nebo špatný, se výrazně promítá věk respondentů. Za špatný považují rozpad federace častěji starší občané, konkrétně pak za „spíše špatný“ respondenti z věkové kategorie 45 – 59 let a za „rozhodně špatný“ lidé nad 60 let, tedy ti, kteří ve společné republice žili poměrně značnou část svého života. Mínění občanů České republiky, zda rozdělení Československa byl správný či špatný krok, se v průběhu posledních pěti let v podstatě nezměnil. Mírná většina respondentů (kolem 55 %), hodnotí zpětně rozpad federace jako správný krok.

Tab. 2: Jak lidé hodnotí rozdělení Československa dnes? Jako krok... (v %)

	1/2003	11/2006	11/2007	11/2009
rozhodně správný	18	18	16	16
spíše správný	37	38	39	36
spíše špatný	25	22	22	23
rozhodně špatný	11	12	11	12
Neví	9	10	12	13
správný/špatný	55/36	56/34	55/33	52/35

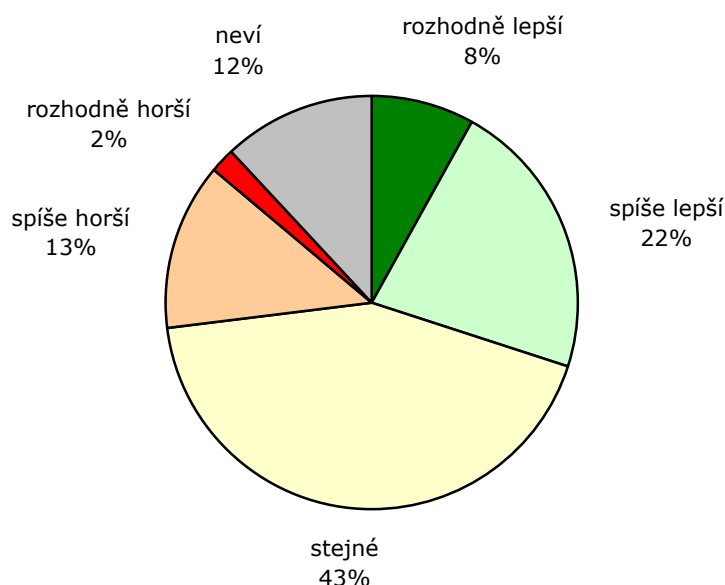
V souvislosti s rozdělením Československa CVVM zkoumalo též názory na současné vztahy mezi Čechy a Slováky ve srovnání s dobou před rozdělením.³ Nejčastěji (43 %) se lidé domnívají, že vztahy v současné době jsou stejné jako byly před rozdělením, necelá třetina (30 %) si myslí, že jsou lepší než před rozpadem federace a patnáct lidí ze sta hodnotí aktuální vztahy jako horší.

Rozdíly v názorech na srovnání vztahů před rozdělením a dnes se i v této otázce projevují opět podle věku respondentů. Hlavní rozdíl mezi jednotlivými věkovými skupinami nespočívá stejně jako v posledním šetření v roce 2007 v tom, že by se domnívaly, že vztahy jsou horší nebo lepší, jako v tom, že mladší

³ Znění otázky: „Jsou podle Vás současné vztahy mezi Čechy a Slováky oproti době před rozdělením rozhodně lepší; spíše lepší; stejné; spíše horší; rozhodně horší?“

věkové kategorie 15 – 29 let častěji nedovedou vztahy porovnat a volí odpověď „nevím“.

Graf 3: Současné vztahy mezi Čechy a Slováky jsou oproti době před rozdělením...

Z časového srovnání vyplývá, že rozložení názorů na tuto otázku je podobné rozložení před šesti lety. Oproti výzkumům v letech 2006 a 2007 se mírně zvýšil podíl lidí domnívajících se, že vztahy mezi Čechy a Slováky jsou v současnosti lepší než před rozdělením, a naopak v posledním roce klesl podíl těch, kteří zastávají názor, že vztahy mezi těmito dvěma národy jsou nyní stejné, jako byly před rozdělením.

Tab. 3: Současné vztahy mezi Čechy a Slováky jsou oproti době před rozdělením... (v %)

	1/2003	11/2006	11/2007	11/2009
rozhodně lepší	7	5	6	8
spíše lepší	25	19	19	22
Stejně	44	47	51	43
spíše horší	15	16	11	13
rozhodně horší	2	2	1	2
Neví	7	11	12	12
lepší/stejně/horší	32/44/17	24/47/18	25/51/12	30/43/15